

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — Hl. Félévre . . . 8 kor. — Hl.
Hegyedévre. 8 kor. — Hl. Negyedévre 4 kor. 50 Hl.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főúr Biedermaan-palota, földszint, az udvarban hátul.

Fejérváry beszélt.

Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter, aki maga is folyton azt hangoztatja, hogy csak katonai dolgokhoz ért, irka-firkának nevezte azt, amit az ujságok irnak. Nagyon jól tudjuk, hogy a hatalmasok nem szeretik, ha fülükbe mondják az igazat, tudjuk, hogy a független sajtó mindig szálfka volt azok szemében, akik a szabad szellem ellenségei voltak, de talán mégis monstruositásnak fog tetszeni egy magyar miniszternek az a kijelentése oly korban, midőn a közéletben minden a sajtó által történik, minden a sajtó által nyert testet és egész társadalmi ténykedésünk a sajtó által jut kifejezésre

A sajtót elnevezték a hatodik nagyhatalomnak. Ez az elnevezés mindennél jobban illusztrálja azt a fontos szerepet, melyet a sajtó a modern társadalomban betölt. —

Ennek a nagyhatalomnak oly függetlennek kell lennie, hogy a többi nagyhatalom együttvéve se árthasson neki. Csakis a teljesen független sajtó teljesítheti igazi hivatását. Ez a hivatás pedig nem más, mint a nagyközönség érdekeinek a szolgálása.

A sajtót gyakran azzal vádolják, hogy indiszkrét, mindent kikürtöl. Lehet, hogy ezáltal az egyesek érdekei talán megsértettek, de a közérdek bizonyára nyer és a sajtó itt is csak ama fontos hivatásának tett eleget, hogy mindenek felett a közérdeket szolgálja. A honvédelmi miniszternek nem tetszett, hogy egy fővárosi lap a horvátországi honvédkerületet hazafiatalausággal vádolta meg. Az illető lap ezt az állítását részletesen beigazolta és felhívta a honvédelmi minisztert, hogy a dologban vizsgálatot indítson. A miniszter azonban e helyett neki rontott a sajtónak,

irka-firkának mondta a lapokban megjelenő dolgokat, sőt egyik beszédében az ujságírókat csirkefogóknak nevezte. Nem hisszük, hogy a külföldi parlamentben az újabb időben hasonló szavak hangzottak volna el a sajtó ellen, viszont azt sem hisszük, hogy a magyar kormány tagjai osztanák ezt a kijelentését, melynek nyomán mindenütt csak szánakozás és gunymosoly kelt a honvédelmi miniszter személye iránt, aki még mindig azt hiszi, hogy a világ a katonák szuronyával végződik.

Mint minden foglalkozási ágban, úgy az ujságírók között is vannak paraziták, akik a sajtó hatalmával visszaélnek. Ezek nem igazi munkásai a sajtónak, ezek az emberek az ujságírás leple alatt folytatják üzelveiket és csak azért adják ki magukat ujságíróknak, hogy így könnyebben ériék el becstelen céljaikat. A közönség jól teszi, ha az ilyen emberektől

Tudom, nem sírsz...

Tudom nem sírsz, hogy elválnék,
Siratlak én téged,
Haj de sokszor fáj a szívem,
Hull a könnyem érted!
Különböző csillagba volt
A mi sorsunk írva:
Te eljutsz a boldogsághoz,
Én a sötét sirba.

Hogy miattad árva lettem,
Nem vádollek téged,
Bü-zke leány, csalfa leány,
Én csak egyet kérek:
Majd ha egykor koporsóba,
Hideg sirba tértem,
Akkor, akkor dobbanjon meg
Majd a szived értem.

Taksonyi József.

Fájdalmas-e a halál?

— Egy tudós véleménye. —

Nothnagel bécsi egyetemi tanár érdekes fölolvasást tartott a napokban a halálról. Eőadásának végeredménye az, hogy a halál majdnem kivétel nélkül fájdalomtalan s érzete éppen nem kellemetlen, mert a végóra már öntudatlan állapotban követke-

zik be. Az emberek különféle betegségekben szenvedhetnek, de csaknem mindig a szívük miatt halnak meg. A katoná, a osatában golyótól kap halálos fejsébet, egyetlenegy pillanatig sem érez fájdalmat, mert a halál gyorsabban áll be, mintsem a fájdalmas inger az öntudat szerveéhez, az agyvelőhöz érhetne. A harcztéren történő sebesüléseknél a fájdalom nem mindjárt jelentkezik s a katoná igen sokszor csak a vérzés látásakor tudja, hogy megsebesült.

Hasonlóan fájdalom nélkül következik be a halál, ha a testet például nagy szikladarab morzsolja össze, vagy ha a villám sújtja agyon. A vízbefultak sem szenvednek sokat, amit majdnem egész határozottsággal meg lehet állapítani, mert a fájó-meddig megfultak közül már sokat életre hoztak és ezek fájdalomról nem igen szólnak s majdnem mind abban egyeznek meg, hogy a halál küszöbén minden gondolatuk valami régi emlékekben öszpontosult. A hegyekről lezuhant emberek is azt állítják, hogy amikor zuhanóban voltak s jamikor tesük öszszeszedődött, semmi fájdalmat nem éreztek. Ők is rég elmúlt időkre, dolgokra emlékeztek vissza, de máskülönbben szellemi csengő hangokat hallottak s jóleső érzés vett erőt rajtuk.

Nothnagel szerint a rémület idési elő az idegrendszerben a hatalmas megráskódást, mely aztán jötevő érzéketlenséget

okoz. Szintén fájdalom nélkül áll be a halál vérzés esetén is. De a rendes betegségek révén bekövetkező kimulás sem lehet fájdalmas, ellentétben megával a betegség-gel a mely vajmi gyakran nagy szenvedésekkel jár. Az ember életének utolsó ideje; a haldoklás, senkit sem tölthet el fájdalommal, mert a mikor ez a végső időpont elérkezik, akkorra a szervek elsovadnak, minden életműködés lassabb lesz és ezzel megszűnik az életben való nagy ragaszkodás is. A heveny-lázás betegségekben a baktériumok termelte mérge teszi az idegrendszert érzéketlenné s a beteg a halál gondolatába belenyugszik. Az agyvelő ingerlékenysége ugyszólván megbénul s a haldokló beteget álmoság lepi meg, amiben benne van ez örök pihenés utáni vágy. Lassan lassan minden érzés megszűnik s az élete végső perceihez ért férfi még lángoló szerelme tárgyát sem nézi többé szerelemmel, mert ebben az időben a szerelemnek vége van. Megesik olyankor, hogy a haldokló göresösen rángatózik és kioldni látszik: ám ezt a fájdalmat már nem érzi.

A bölcs természet berendezése szerint olyan hát a végső elmulás, a halál, mint a születés: nem tud róla az illető és nem érez semmit. Az igazi fájdalom és a szenvedés tehát csak arra az időre esik, amely a születés és a halál közt van.

nem ijed meg, hanem leleplezi és ártalmatlanná teszi őket. Ezzel csak az igazi újságíróknak használ, mert a tisztességes sajtó munkássága elé néha éppen ezek a paraziták igyekeznek akadályokat gördíteni.

Nincs szükség arra, hogy a sajtó működését védelmünkbe vegyük. Tudjuk, hogy a nagyközönség, melynek a sajtó munkája ugyyszólván napi eledelét képezi, elismeri a sajtó fontos társadalmi hivatását. De fel kellett emelnünk tiltakozó szavunkat oly gyanúsítások ellen, melyeket egy magyar miniszter emelt a sajtó ellen.

A közszabadságok legfontosabbika bizonyára a független, szabad sajtó, mely leginkább alkalmas arra, hogy a népjogok megnyirbálására irányuló törekvéseket lehetetlenné tegye. Ebben a nemes munkájában pedig nem szabad bilincseket rakni a kezeire.

Debreczen közegészségügye.

Debreczen, jan. 23.

Mint jobb idők hajnalhasadását üdvözlő városunk lakossága új főispánunk hivatalba lépését, különösen az új évi üdvözlések alkalmából a városházán az ő, valamint a polgármestert helyettesítő főjegyző beszédében elhangzott kijelentések után.

Valóban itt az ideje, hogy a klikk és egyoldalú párturalom után, mely az elmúlt évtizedekben országszerte és sajnos városunkban is, mint ledérczyomás ült minden jobb törekvésre, valahára oly szellem jusson érvényre városunk közigazgatásában, hogy a közügyek intézésénél, tisztviselők és bizottsági tagok választásánál ne párttekintetek, klikk-k, és egyes hatalmasok érdekei legyenek döntők, hanem mindig az igazi közügy, az egésznek érdeke. Választásoknál ne a politikai pártállás, se a családi vagy élekedési köztetése, hanem mindig csak a ráteremttség és egyéni megbízhatóság legyenek döntők.

Ha ezen szellemet sikerül új főispánunknak meghonosítani, úgy elévülhetlen érdemeket szerez városunk előhaladása körül.

Nem célozom kritikát mondani a városi közigazgatás, vagyonekezelés és az ezzel összefüggő ügyek fölött, hiszen erre szükség nincsen, mikor vezető embereink maguk ismerik el az állapotok sivárságát s rámutatnak azon tényre, hogy városunk óriási vagyona mellett szükség volt az utóbbi években még magas pótdadó kivetésére is.

Örömmel üdvözlő a város összes lakossága a polgármestert helyettesítő főjegyzőnk azon kijelentését, hogy főtörekvése lesz a városi hatóságnak jobb gazdalkodás által a pótdadót mielőbb megszüntetni, de ugyanazon kijelen és egyúttal aggodalommal is tölti el azon városrészek lakosságát és azon sajnos nagyon sok utcza háztulajdonosait, mely rész k eddig úgy-mólván teljesen nélkülöztek és nélkülözök a civilizáció áldásait.

Attól félnek és móltán városi hatóságunk ezen mostoha gyermekei, hogy most majd az egyoldalú takarékoság fogja utját állani azon törekvésüknek, hogy a valódi éssiai állapotából — melybe az eddigi gazdalkodás kárhóztatta őket — valahára k meneküljenek.

Mert sajnos, a város belterületéhez tartozó nagyon sok utcza van még, melyeknek lakossága és háztulajdonosai a köztarhek viselésében résztvettek, de a civi izáció áldásaiból még semmit se kaptak. Most reménykedtek, hogy az általános csatornázás, vízvezeték és világítás megvalósítása a közel jövő munk-progjamjába felvétetett, de félnek az elodázásatól.

Ezért emelem fel szavamat, városunk vezető köreibez, kérve kérem őket, hogy ne oly módon kívánják a város háztartá ában az egyensúlyt helyre állítani, hogy a közegészség érdekeib n megindítani szándékolt nagyobb közmunkákat eladózzák, hanem a város óriási értékű vagyonának kezeles-nél behozandó célszerű r-formokkal igyekezzenek nagyobb jövedelmet érni s ily módon tenni lehetővé a pótdadó mellőzését.

Az általános csatornázást s ha lehetséges, a vízvezeték létesítését semmiféle tekinteteket elodázni nem szabad tovább, mert ez nemcsak az eddig elhanyagolt utcák lakosságának érdeke, hanem ez valódi közérdek, mivel ezen elhanyagolt rész-ekből soha ki nem fogyó járványos betegségek átlántálódna a szerencsésebb utcák lakosságára is.

Bizalommal és jó reménnyel fogadott új főispánunktól várjuk, hogy programbeszédében erre vonatkozólag tett ígé etét beváltani igyekezzend, s hisszük, hogy ismert e ölyével ezen ügyet elposványosodni nem engedí, hanem vegre kimozdítja városi hatóságunkat az eddigi elzárkózottságból, illetve működésüket helyes irányba fogja terelni.

Felületes szemléllőnek fogalma sincs azon elmaradottságról, a melyben városunk nagy része szenved, mert a fő utcák s egyes protegeát t mellék utcák elég jól festenek, van asphaljárda, jó kövezet tényes világítás, csatornázás, tisztasági tekintetben is elég jól gondoztatnak; de ezek a valóságban Potemkin falvak, mert mögöttük valóságos posványtenger terül, mely mindenféle mia-mák myliarajainak tenyészésaké. Nagyon üdvös volna, ha városunk vezér-fő-fiai a főispán tarsaságában egyszer bejárnák ezen rész-eket, például a Hatvan- és Betulen utcza által határolt s még belvárosnak nevezhető területet, melyek egy része jeles férfiak nevére van keresztelve nem tudni gonyból e vagy megtiszteltetésül P ltt vannak Jókai, Garay, Csokonai-utcák stb. továbbá a vasutól bevezető fényes ut, mellék utcái a Késes- és Erzsébet, stb. utcák, melyekben feneketlen sár váltakozik az időjárás szerint, undok öszetételü porral.

Gyönyörködhetőnek az udvarokból kifolyó s dogleletes levegőt terjesztő szennyvizben, melynek csatorna hiányában az utczaán kell elpárolognia es a talajba szivódnia.

Jó lenne bemenniök az egyes udvarok hátul-ó részére, a hol ugynevezett emésztő gödrök, vagyis nyitott üregek vannak, a melybe a rendőrség tendeletéből az utczaa már ki nem eresztetők szappanos s más piszós vizeket kell önteni s melyek valódi kolera fészkek, melyek még a tiszt an tortott udvarok levegőjét is büszese es dogleletesé teszik.

Éjszaka idején persze nem is merem ajánlani ezen utcák bejárását, mert természetesen hogy ezeknek világítás se jut s a pokoli sötétségben a járást nem ismerők minden lépten bokáig bele süppednek a

nyílt kifolyók büszs iszapjába s jó ha láb-törés nélkül menekülnek ki ezen terüetről.

Ha vezető embereink ezen területeket csak egyszer is tüzetesen megtekinthetik, befogják látni, hogy valóban már itt a 12-ik óra, hogy valamit éspedig sürgősen kell tenni ezen állapotok megszüntetésére, melyek a XX ik században szegényfoltok városunkban.

Egy debreczeni polgár.

(Vége köv.)

VIDÉK.

Megszökött segédjegyző. Szabó Károly oláapáti-i segédjegyzőre Blau Zsigmond ottani lakos a mult héten 24 koronát bizott rá, hogy azt a postán adja fel. A segédjegyző ugy ezt az összeget, mint a Blaué részére Newyorkban lakó férjétől érkezett 120 koronát elsikkasztotta s megszökött. Most országszerte körözik.

Rabló az üzletben. Egy szegény kereskedő majdnem az életével fizetett, mert tetten ért üzletében egy tolvajt. Tenkei tuhósítónk ad hirt az esetről. Tegnap hetivásár volt Tenkán. Schwartz Salamon üzletében sokan voltak környékbeli oláh parasztok. Az üzlet tulajdonosa egyszer csak észreveszi, hogy egy szűrös atyafi valamit a szűr alá rak. Mig ő a vevőket szolgálta ki, a barátságos idegen összeszedett egyet-mást s épen távozni akart. Schwartz utána szaladt a tolvajnak s rákiáltott:

— Adja vissza, amit lopott!

A tolvaj futásnak eredt, de a kereskedő utólrte s megragadta.

— Engedj el zsidó, — ordította olá hul a tolvaj — mert agyonütlek!

A másik pillanatban már hatalmas botjával ugy vágta fejbe Schwartzot, hogy az ájultan rogyott le a földre. A rablót elfogták a csendőrök. Schwartz csak órák mulva tért magához s most is élet és halál között lebeg.

A balázsfalvi koponya nem Petőfié.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, január 22.

Most már megtörtént a vizsgálat is és így kétségtelen, hogy a Petőfikoponyáról szóló kalandos hír kelő értékére devalválódott. Nincs kétség benne, hogy a balázsfalvi koponya nem Petőfi koponyája.

A balázsfalvi konszisztorium két küldötte Chitianu Ambrus és Bonfin Ottokár tegnap reggel Budapestre érkeztek, egy kis fekete régi bőröndben magukkal hozván a koponyát, melyet Reichen ergor osztrák tábort sebész a balázsfalvi érseki gimnáziumnk ajándékozott, mint „egy előkelő honvédtest“ általa levágotott fejét.

A két tanár Kéry Gyulával még a délelőit folyamán felvitte a Pannonia-szállóból a szomszédos emberani intézetbe a kérdéses koponyát, a hol dr.

Török Aurél a vizsgálatot rögtön fogantatba is vette. A vizsgálat eredményeképp megállapította, hogy a koponya egy teljes szakértelemmel preparált bonczteremből kikerült koponya, a mely Petőfi daguerrotype képével összehasonlítva, kicsiny; az arczképen látható, fölfelé szélesedő erős homlok helyett keskeny, alacsony homlokkal; Petőfi arczához nem illő széles arczsontokkal. A mi pedig a leglényegesebb egyéni sajátosságát képezte Petőfiné s a koponya azonosságának megállapításánál is lényeges szerepet játszott volna: a *kiálló felső bal szemfog*, annak a koponyán nyoma sincsen, ez a koponya minden tekintetben *rendes fogazatu emberé volt*. A további vizsgálatot dr. Török Aurél fölöslegesnek tartotta s köszönettel adta vissza a nagy hirre vergődött koponyát a két balázsfalvi tanárnak, a ki azt az intézetből rögtön el is vitte.

A vizsgálatnál dr. Török Aurél, asszisztense, a két balázsfalvi kiküldött és Kéry Gyula voltak jelen; az érdekes vizsgálat maga — melynek folyamán a balázsfalvi koponya az ember-tani intézet ide vonatkozó érdekes koponyapéldányaival s Petőfi leghitelesebb arczképeivel összehasonlítottatott — mintegy két órát vett igénybe. Bár a hírneves antropológus nem nyilatkoztatta ki, hogy a koponya Petőfié lehet-e vagy nem, a vizsgálat eredményét a jelenlevőkkel közölte s ebből bizvást megállapítottak vehetjük, hogy a balázsfalvi koponya nem Petőfié.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Klein Adolf büne. — A Phönix biztosító társaság debreczeni intézete a múlt év tavaszán felvette Klein Adolfot biztosító-ügynökének, anélkül, hogy tudta volna, hogy ez a Klein Adolf tulajdonképpen mifajta ember. Klein ugyanis előzőleg már 3 évet töltött különböző börtönökben okirathamisításért és orgazdaságért. Klein Adolf, mint biztosító ügynök abba a bünbe esett, amibe már előtte is, utána is estek és esni fognak egyes biztosító ügynökök. Ugyanis, mikor Kleinnek nem akadt embere, aki kötélnak állt volna és bebiztosította volna becses életét: Klein Adolf kiszemelt magának egy-egy polgárembert, kiállította a nevükre a kötvényt, aláírta az illető ember nevét, bevitte az intézetbe és felvette érte a jutalékot. Zsirus Sándor, Csató Imre és Barna Ferencz gazdemberek is így jutottak üzleti viszonyba a Phönix biztosító-társasággal. A dolog azonban kiderült, amikor a bebiztosított emberek megtagadták a részlettörlesztést és így került Klein Adolf tegnap a debreczeni kir. törvényszék elé, mint vádlott. A hamisításokat beismerve, mire a törvényszék Oláh Miklós dr. elnöklete alatt Klein Adolfot két évi fegyházra ítélte.

§ Aki kirugta az asszonyt Csatári Bálint b-ujvárosi öreg embert az a balszerencse érte, hogy mintegy 25 évi házasság után összekocant a feleségével és az a faképnél hagyta. Mindez nem lett volna nagy baj, mert elvégre már királyokkal is megesezt, hogy a királyné otthagya őket. A dologba azonban egy más körülmény is belejárt. Konez Bálintné, a szomszédjuk pár nappal az elválás előtt. Csatári feleségének egy nyujt deszkát és egy süő lapátot adott kölcsön. Mikor Konez Bálintné meghallotta, hogy Csatárit otthagya a felesége, sietve futott a kölcsönadott holmikért, nehogy nyoma vesszen a hurczolkodásban. Persze csak a magára maradt öreg Csatárit találta otthon, aki igen izgatott hangulatban volt, mert alig pár órával azelőtt ment el a házból az élete párja Konez Bálintné kérte tőle a nyujt deszkát meg a süő lapátot, de az öreg tudni sem akart róla. Ennek aztán az lett a vége, hogy Konezné repülve ment kifelé az ajtón, mert az öreg ugyancsak rugdosta, az utcára érve pedig háromszor is az árokba döntötte a pórul járt asszonyt. Ezért aztán súlyos testi sértés büntetével vádolva állt tegnap délelőtt Csatári Bálint a debreczeni kir. törvényszék előtt. A tanuk beigazolták az esetet, Isó törvényszéki orvos pedig azt véleményezte hogy a sérülés 6 héten tul gyógyult. Csatári Gábor a törvényszék 6 hónapi börtönre ítélte. Az ügyész súlyosbításért fellebbezett.

§ Az óratolvaj. A debreczeni kir. törvényszék II. büntető tanácsa egy fiatal, de máris nagy reményekkel kecsegtető csavargót ítél el tegnap délelőtt. *Hüse Imre* 24 éves debreczeni születésű foglalkozás nélküli ember, akit már 5 ízben ítél el a törvényszék kisebb nagyobb lopásokért, tegnap óra tolvajlása miatt tít a vádlottak padján. A múlt év szeptember havában *Mezei Imre* iparos legény lakásán vizitelvén, annak ezüstóráját vágta zsebre, minden különös felhatalmazás nélkül. A kir. törvényszék *Hüse Imrét* egy évi börtönre ítélte.

§ A hidegkúti erdő. (Fővárosi tudósítónktól) Megirtuk annak idején, mint csapta be Lőrincz Szilárd volt fővárosi őrnök Steinbach Ervin földbirtokost. Elhate te vele, hogy 200,000 forint vételáron a főváros tanácsa megvásárolja az ő hidegkúti erdejét, de csak úgy, ha valami „áldozatot“ hozni hajlandó. Később konkrét ajánlatot is tett A főváros egyik tanácsnoka részére 12 000 koronát kért Steinbach elbítte a dolgot s átadta a summát Lőrincznek aki zsebében a pénzzel megzökött Budapestről. A jeles férfit azonban csakhamar letartóztatták Hamburgban s hazahozták. Közül-belül két hónap előtt történt a hazaszállítás és azóta Lőrincz, aki ellen *csalás* címén indult meg a bünvádi eljárás, vizsgálati fogságban van. Amint azonban befejezték a vizsgálatot, Steinbach visszavonta a panaszát. Ebben a stádiumban jutott az ügy ma a törvényszék vádtanácsa elé, amelyben Czárán kir. táblai bíró elnökölt. A tárgyaláson, noha a panaszos elalott feljelentéstől, a közzvádó királyi ügyész Lőrincznek a vád alá helyezését kérte, mert a jelen esetben nem magánvádat, hanem *hiva alból üldözendő csalást* látott fenforogni, miután

Lőrincznek a tette a büntető törvénykönyv § a szerint minősül. A bíróság azonban nem tette ezt a felfogást a magáévá hanem a dr. Vassonyi Vilmos védő érveleseit fogadta el és megszüntette az eljárást. Mint-hogy azonban a közzvádó megfelelőbbzte e határozatot, Lőrincz egyelőre tovább is a fogságban maradt.

A székely-kereszturi választás.

Peticzió a Kurian.

— Távirati tudósítás. —

A székely kereszturi kerületben Bedő Albert volt államtitkárt választották képviselővé szabadelvű-párti programmal Kisebbségben maradt ellenjelöltje, dr. Szakáts Peter a függetlenségi párt hive volt, akivel szemben a megválasztott képviselő 37 szótöbbséget kapott. De a mandátumot megtámadta a függetlenségi-párt, még pedig azon az alapon, hogy az alkotmányos küzdelem során nemesk presszióval, de etetés-itatással és vesztegetéssel is dolgoztak a kormánypártiak. A peticióval ma foglalkozott a Kuria I. választási-tanácsa Paiss Andor tanácselnök vezetése alatt.

Dr. Halász Frigyes fővárosi ügyvéd, peticionálók képviselője az abszolút érvénytelenítési okok közül csak azokat tartotta fenn melyeket a 3. §. 6. pontja és a 10. § foglalnak magukban. Magának a képviselőnek terhére ugyanis csak az etetést itatást kéte konstatálni. Ellenben elejtette a *fegyveres erő jogtalan használata miatt emelt vádat.* — A részletek során felemlítette, hogy a mikor Bedő Albert 1901. szeptember 18-án Székely-Kereszturon a programbeszédét tartotta, nagy bankettet rendeztek a jelölt költségén. Ezen báró Kemény Béla és Ugron Zoltán voltak a főrendezők, a kiket néhány más megnevezett tanúval együtt k hallgatni kér. Kiemeli, hogy a lakomára szóló meghívók irógépen a főszoigabirói hivatalban készültek s azoknak egy példányát bemutatja. Ezután a vesztegetések eseteire tért s végül kérte a mandátumot megsemmisíteni s aztán új választás kiírását elrendelni.

A választásvédő. előterjesztése után a bíróság visszavonult tanácskozásra.

A Kurai ítéletét holnap délelőtt hirdeti ki.

SZÍNHÁZ.

Ujházi bucsufellépte.

Czifra nyomóuság.

Ujházi Ede bucsufellépése alkalmával színültig megtöltötte a közönség a debreczeni színházat, hogy Csiky Gergely színművében, a Czifra nyomorúságban ünnepelje a vendéget. Ujházi első fellépése alkalmával a Párizsi szegények került színre és ha valaki mindkét darabot végignozte, szembe-

tűnő az alapgondolatok hasonlósága a Csiky darabjában és a Párizsi szegények című színműben.

A motívumok is majdnem ugyanazok, csupán a két darab szelleme, levője más-más és az ambert szinte megkapja az az óriási fölény, amely a Czifra nyomoruságban nyilatkozik meg a másik fölött. Ujháznak miadkkétt darabban tőr nyílik az ő nagy művészetét kifejteni és csak arra utal, hogy a darabokban nem igen válogatós, ha a Párizsi szegényeket is feltámasztja a szerep miatt.

A Czifra nyomoruság Csoma Bálintjában érvényre juttathatta azt az ő eredeti magyar humort, amelyvel bőven ellátta a gondviselés és amely őt pályatársai fölé helyezi. A közönség zajos tapsokkal jutalmazta a mestert minden felvonás után. A tegnapi előadás sikere természetesen Ujházit illeti, de a mi művészeink is kitettek magukért. Fű Flóra Eszter szerepében sok érzéssel játszott. Bájós jelenség volt Szabó Irma, mint Anna.

Kiss Irént nyílt színen is hosszantap-solta a közönség. A férfi szereplők közül igen jó volt Sarkadi Aladár, Szathmáry és Odry, aki Tarcsalit játszotta. Komjáthy Bálnay szerepében kitűnő alakítást nyújtott. Jó voltak még Nagy Gyula és Szigeti Lujza.

(Sz-i.)

A színházi előadások kezdete. A színházbizottság legutóbbi ülésén életrevaló indítványt terjesztettek elő. Arról szökött, hogy a színházi előadások ne hét, hanem fényoloz órákor kezdődjenek. A bizottság az előrehaladt idő miatt már nem vehette tárgyalás alá, de mert nagyon komolynak és megfontolásra méltónak tartotta, a legközelebbi ülésre első tárgyként kitézte. Ugy gondoltuk, hogy helyén való lesz és a bizottság véleményadását is megkönnyítjük, ha a közérdekű kérdésben színházunk bérlőközönségét megazavatatjuk. Jó részben — el kell ismer-nünk — a bérlő közönség véleménye az irányadó s ha a bérlők túlnyomó többsége az előadások kezdetét fényolozkor czélszerűbbnek tartja, akkor a színházbizottság határozathozatala könnyebb lesz s respektálva a véleményét, bizonyára a többség álláspontjára helyezkedik. Felkérjük tehát színházunk bérlőközönségét, sziveskedjenek a közérdekű kérdésben véleményüket lapunk szerkesztőségéhez nyolcz napon belül beküldeni s az eredményt a kitűzött határidő után közölni fogjuk.

Nevezetes kastély. Ez a czime színházunk legközelebbi ujdonságának, melyet a szelleméről és kitűnő ötletéről híres francia bohózatíró Bisson írt. Az ujdonság már a jövő héten csütörtökön színe kerül.

Zsidó honvéd. Lukácsy Sándor egy népszínműve. Nem új darab és mégis ujdonságszámba megy, mert kevesen ismerik. Fellevevitése szerencsés gondolat, mert egyszerű, de érdekes meséjét számos jóízű, mulatságos jelenet tarkítja. A zsidó honvéd vasárnap esti előadásában mint főszereplők vesznek részt Szabados, Braszay A., Szabó L., Komlóssy E., Sziklai, Szőke és Székely stb.

Gasparone. Milőcker klasszikus zenével bíró regényes operettjét, melyet legutóbb három év előtt adtak elő színházunkban szombaton újítja fel a színház igazgatósága. Tekintve a gondos szereposztást, a kiváló operette előadása élvezetes estére nyújt kilátást a közönségnek. A darab főszereplői: Karlotta: Raviczki Etel, Szóra: F. Kállay Lujza, Zsóbia: Szigeti Lujza, Nazoni: Nagy Gyula, Szindalfo: Sarkadi, Benodzo: Karacs Massadzio: Makrai és Luidzsi: Székely stb. lesznek.

Az egyik nyári állomás sorsa eldőlt. Abban az érdekes vitában, a melyet a változott viszonyok mellett Debreczen színes-étének nyári állomásai, illetve a felett folytattak, hogy Nyiregyházán és Mármaros Szigeten melyik színtár-ulat működjék: a Komjáthy, vagy a Makó Lajos-é, immár eredményt is értek el. Az első, a nyiregyházi nyári állomásra nézve megdőrtént a barátságos megállapodás Komjáthy, Makó és Nyiregyháza várososa között. E szerint Nyiregyházára Makó Lajos színgazgató megy be társulatával s ő tart ott előadásokat. Mivel pedig Makó Lajos és társulata a temesvári színiévadot már Husvétkor bevégezik, a debreczeni új színtársulat a rendes szokástól eltérőleg, május 10-énél jóval előbb, mindjárt Husvét után Nyiregyházára megy s valószínűleg három hónapon keresztül tart ott előadásokat.

Kiadó páholy. Egy első emeleti családi páholy „A” estére ki dó, vagy be-cserélhető. Cím a kiadóhivatalban.

UJDONSÁGOK.

*** Presbyteri gyűlés.** A debreczeni ev. ref. egyház presbyteriuma tegnap délután fejezte be a folytatását a múlt vasárnapra egybehívott közgyűlésnek, Kiss Albert elnöklété alatt. A közgyűlés egyik érdekes tárgya volt, a debreczeni egyház szavazatának leadása a megüresedett egyházkerületi tanácsbírói állásokra. Szinay Gyula az az indítványát, hogy az egyik tanácsbírói állás betöltésénél Isaak Dezsőre, a másiknál Puky Gyula főispánra adja az egyház a maga 10 szavazatát: a gyűlés egyhangy lelkességgel elfogadta. A közgyűlés tegnapi ülésének érdekesebb tárgyai közé tartozott az iskolaszék előterjesztése, melyben a tankötelesek iskolankénti elhelyezéséről van szó, továbbá az árvaügyi bizottság jelentése, melyben sz van elmondva, hogy az árvákat könyvekkel és ruhákkal miként látta el a bizottság. A közgyűlés elhatározta, hogy ezután az árvákat fehérruhával is elfogja látni. A közgyűlés ezután segélyeket szavazott meg, többek között az Erdélyi Kárpát Egyesületnek, továbbá három építendő ev. ref. templom javára. A közgyűlés este 6 órákor ért véget.

*** Újabb kedvezmény** a debreczeni tisztviselő egyesület tagjai részére. Lám Sándor piacz-utcai üveg, porcelán és dísz-

műaru kereskedő készpénzvásárlásoknál öt százalék kedvezményt nyújt a tisztviselőknak; Boczán Ferencz Hatvan-utosa 2. sz. a. fodrászüzlettulajdonos a tisztviselői egyesület tagjai részére bérletjegyeket 20 százalék árkedvezményvel ad ki. Aszigazgatóság.

*** Betörés a polgármester házában.** Tegnapra virradó éjjel vakmerő betörést követtek el eddig ismeretlen tettesek a város kellő közepében — a polgármester házában. Egy méter hosszúságú, karvastagságú doronggal törték be az Angol királyud és Frohner szálloda portásainak a földszinten lévő magánlakásába és azt teljesen kifosztották. Az ismeretlen tettesek elvittek mintegy százhusz korona értékű ruhá-neműt, azonkívül különféle hentes szer-számot, melyek az Angol királyud portásáé voltak. A betörést a helyi viszonyokkal ismerős alakok követhették el és pedig kapuzárás előtt, tehát nyolcz és kilencz óra közt. Csudálat s, hogy a számos lakóval és házmesterrel bíró házból senki sem vett észre semmit. Az Angol királyud portása fél tíz óra tájban tért haza lakására s nyomban értesítette a rendőr éget, honnan Bardócz András rendőrbiztos ment a hely-szinére. A helyszíni szemle alatt talál-ták meg azt a karvastagságú dorongot, melylyel a betörők az ajtót felfeszítet-ték. Munkájukat ugylátszik lázas siet-séggel végezték, mert a dorongról meg-feledkeztek s ennek hátrahagyásával menekültek, tartva a meglepetéstől. A vakmerő betörőket a rendőrség erélye-sen nyomozza.

*** Halálozás.** A következő gyászje-lentést vettük: A legmélyebb fájdalom le-sújtó érzetével tudatjuk, hogy felejtetlen jó édesanyánk, nagyanyánk és jó rokonunk néhai öz. Polgár Erdődy Dánielné szül. Farkas Erzsébet, életének 79-ik, özvegye-gének 10-ik évében folyó hó 21-én délután 4 órákor hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. Drága halottunk földi hamvai folyó 23-án, csütörtök délután 2 órákor fognak a Miklós utca 18. szám alatti há-zunktól az ev. ref. egyház szertartása sze-rint a nagytemplomban tectandó rövid gyássima után a Hatvan utcai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Végtisztesség-tételére rokonainkat, ösmerőseinket és ba-rátainkat banatos szívvvel meghívjuk. Deb-reczen, 1902 január hó 22. Bánatos gyer-mekei: Erdődy Juliánna férjével Szabó Alberttel, Erdődy Erzsébet férjével Pájer Ferenczcel és gyermekeik, öz. Erdődy Mihályné szül. Balogh Zsuzsánna és gyer-mekei, Erdődy Zsuzsánna férjével Sörös Jánossal és gyermekeik, számos közeli és távoli rokonok nevében is.

*** Kontsek Géza és az amerikai aczéllíraty títkára.** Az amerikai aczéllíraty igazgatója Budapestén. Hetek óta írták a fővárosi lapok, hogy a Morgan-féle amerikai aczéllíraty igazgatója Budapestre érkezik. Tegnap Bécsből a tőn vonat hozta ez érdekes vendéget, Swab Károlyt, az united States Steel and Iron Corporation vezérigazgatóját Budapestre. Ezen társaság 7 milliárd alapítókével szervezett vállalat, mely uralja az új világ összes aczéllíratyát.

és félelmes versenytársa az európai acélgégyáraknak, amely rég megtörte a híres angol acélgégyártmányok uralmát Amerikában s most hatalmában igyekszik keríteni az Európai acélpiaconkat is. Ez érdekes ember a trusztól, kerek 1 millió dollár fizetést kap évenként s jelenleg szórakozás czéljából körutazást tesz Európa nagy városaiban, hogy az így szerzett benyomásokat és tapasztalatokat, csengő milliókra váltsa be hazájában. Swab egy egész udvart hozott át az Ocsénon, köztük Merkader Kamillo gépészmérnököt, titkárát, ki hazánk fia és szintén nem tartozik a közönséges emberek közé, mert zsenialitása az utóbbi évben is hetvenötözer dollár honoráriumot jövedelmezett neki. Merkader Kamillo gépészmérnök hazánk fia nyitrai születésű s Kontsek Géza helyteli kereskedőnek nagybátyja. Az amerikai vendégek különben ma utaznak el Budapestről, honnét kellemes emlékekkel távoznak.

* Debreczen város vagyona.

Veesey Imre tanácsnok tb. főjegyző szorgalmasan működik, hogy a város vagyónának pontos összeírásáról jelentést tegyen. A nagyszabású munkálat már a befejezéshez közeledik, olyannyira, hogy csak csoportosítani kell az egyes tételeket. A földbirtok csoportosítása már meg is történt s tudhatjuk, mennyit tesz ki a város vagyona földekben. A városnak földbirtokban 20 millió 361 897 korona 63 fillér a vagyona; ez az összeg részletekben így oszlik meg: sámsoni birtok 207 200 korona, szováti birtok 2 millió 486 000 korona, debreczeni birtok: a) a szántóföldek 7.009.09 korona 75 fillér; b) legelő 9.561.702 korona 63 fillér; c) beltelkek 1.097.961 korona 25 fillér; összesen 20.361.897 korona 63 fillér. A felvett leltár szerint a város vagyona mintegy 50 millió koronát tesz ki.

*** A debreczeni kereskedelmi és iparkamara közgyűlése** A debreczeni ker. és iparkamara jan. 23-án, csütörtökön d. u. 3 és fél órakor a kamara Piasz-utca 69. sz. új székházának helyiségben közgyűlést tart. Tájékoztató: Elnöki megnyuó. Elnöki jelentés. Titkári jelentés az üzletforgalomról. Elnök indítványa néh. dr. Király Ferenc kamarai titkár özvegyének nyugdíjaztatása tárgyában. Inéskedés a megüresedett kamarai titkári állás betöltésére. Kamarai pénztárnok választása. Nagy Sándor hivatali eljárás nyugdíjaztatása. Elnöki jelentés az 1900. évi kamarai és a nyugdíjalap számadásainak, valamint az 1902 évi kamarai költségvetés felterjesztéséről. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak több rendbeli válaszléirata, az 1900. évi kamarai jelentésre vonatkozólag. Ugyanannak leirata a fogyasztási szövetkezetek viszonyainak megállapítása iránt. Ugyanannak leirata a tanoncz-és segéd munkakiállítások rendezése tárgyában. Ugyanannak leirata a végeladások ellenőrzésének rendelti uton való szabályozása tárgyában. Ugyanannak leirata a özégek nyilvántartására vonatkozólag Ugyanannak leirata az egyesített ügyintéző foglalkozásának szabályozása tárgyában. Ugyanannak leirata a szállodai és vendéglői iparágak képeitítéshez kötésére néve. Több miniszteri leirat a megrendelések gyűjtését szabályozó rendelet módosítása tárgyában (a műbutorokra, a sodrony ágybetét és rokon készítményekre, a világítási berendezésekre, ablakredőny szövetekre, a férfi fehérnemű iparra, egyházi könyvekre néve.) Vig Gyula szolnoki

kamarai tanácsos beadványa a szolnoki fakereskedelem viszonyainak rendezése tárgyában. Netaláni indítványok.

*** Ellopott ozipők.** A debreczeni rendőrség tegnap éjjel táviratot kapott az aradi rendőrfőkapitányságtól, melyben egy betörésos lopás elkövetőjét kéri nyomozni. Tegnap délután ugyanis ismeretlen tettes Szelenszky János aradi cipész kamarájába az ajtót felfeszítve betört és onnan 61 pár sárga bőr honvédbakancsot vitt el mintegy 610 korona értékben. A nyomok állítólag Debreczen felé vezetnek. A rendőrség most keresi a honvédbakancsok tolvaját.

*** A mai hangverseny,** melyet a polgári kerékpáregylet a Drener helyiségében rendez, igen fényesnek ígérkezik Örömmel értesülünk, hogy a jegyek a helyszűke miatt már alig kaphatók. Az estélyre külön programokat nyomattak, mivel dr. Benedek János orsz. képviselő, az egylet elnöke szintén be fog tölteni egy programszámot. Egyáltalán ügyesen van összeállítva a program. Komlóssy Emma urhölgy dalait Márton Géza, a színház karnagya fogja kísérrni szongorán, míg magyar nótáit egy elsőrendű zenekar. A keresk. ifjak dalárdáját Keller ur fogja dirigálni. Lesz még egy Gramophon szám is igen ügyes és változatos darabokkal. Az egylet az estélyt pályája alapja javára rendeli, hol a közönség már többször élvezte az egylet dicséretméltó versenyeit. Hangverseny után vacsora és tánc regg-jig.

*** Irodalmi ünnepély.** Az ev. ref. főgymnáziumi önképzőkör, a zenekör és vegyes kar közreműködésével január 26-án, vasárnap d. e. 10 órakor a főiskola disztermében Mikes Kelemen emlékére irodalmi ünnepélyt rendez. Belépő díj 1 korona, családjegy 3 korona. A jövedelem egy részét a Zagonban felállítandó Mikes-szobor, más részét a főiskolai zenekör javára fordítják. Az ünnepély műsora a következő: 1. Rákóczy kesergője, Káldi átiratában. Éneklő a vegyeskar. 2. dr. Gulyás István felügyelő tanár megnyitja az ünnepélyt. 3. „Mikes” Irta: Madai Gyula gymn. VIII. o. t. Szavalja: Kiss Pál VII. o. t. 4. Visszaemlékezés. Szerzette: Sz. Nagy József. Előadja: a főgymn. zenekar. 5. Emlékbeszéd. Tartja: Madai Gyula, az önképzőkör elnöke. 6. Bercsenyi nótája. Előadja a zenekar. 7. „Mikes buja.” Irta: Lévy József. Szavalja Szombathy Kálmán VII. o. t. 8. Kurucznoták. Éneklők: Rác István V. osztályu tanuló és Lévy Gyula IV. osztályu tanuló zenekar kíséret mellett. 9. Ebeszélés. Írták Kiss Pál VII. o. t. és Nagy József VII. o. t. Felolvassa Nagy József. 10. Klapka induló Egresztől, Zsaskovszky átiratában. Előadja a vegyes kar. 11. Vig szavaltat, előadja Baróthy István VIII. o. t. 12. Rákóczy kesergő és induló. Előadja a zenekar.

*** Újabb adomány az ingyenkenyér javára.** 1. Ösv. Kenédey Farkas Lajosné ura 5 kor., dr. Engel Ignác ur 4 kor., ösv. Liptay Gáborné ura 4 kor., D. E. 1 kor., ösv. Bodó Sámuelné 6 kor., Feloszlott Klub 7 kor. Összesen 33 korona, melyek előzőleg e lap hasábjain már közölve és az általam közlöt póstáralladék kimutatásba befoglalva vannak. Adományoztak továbbá:

2. Szentesi János ur vendéglő	
Farkas Albert ur utján	12 korona
3. Ösv. Szabó Ferenczné urnő	6 "
4. Róh Ignác sókereskedő	5 "
5. Dr. Kardos Samu	3 "
6. A Fróhnarbeli asztalársaság	10 "
7. N. N.	2 "
8. Bignió János ur	10 "
9. Beczó Gyula ur	5 "
10. Dr. Kardos Albert ur	4 "
11. Thieszen Arthur ur	2 "

együtt 59 kor.

Eddigi gyűjtés 784 "

Összesen 843 kor.

Mindazon adományokat hálás köszönettel mellet az uton is nyugtázza: Debreczen, 1902 jan. 22. Varga Károly jegyző, bizottsági pénztárnok. — Ingyenkonyér kiosztatott tegnapelőtt 732 adag, tegnap pedig 618 adag. Az ingyenkonyerosztást emberbaráti szeretettel végezték tegnap: Beke Imre, Csanak József és Csanak János urak. Ma az osztást Csurka János, Czabán Dániel és dr. Czégely Mihály urak végzik. A humánus ügy érdekében kéri a kenyérkiosztást vezető bizottság, hogy a napibiztos urak, amennyiben gátolva volnának a megjelenésben, helyettesítésükről idejekorán gondoskodni sziveskedjenek.

*** A városi tanács felhívása a jószágértartókhoz.** A városi tanács a következő felhívást bocsátotta ki a jószágértartó lakossághoz: Felhivatnak a Debreczen sz. kir. város összes területén lakó jószágértartók, hogy lovaikat, szekereiket és kocsijaikat 1902. évi február hó 15-től kezdve bezárólag márczius hó 15-ik napjáig, Csapó-utca 43 ik számú háznál (tűzoltó iaktanya) mindenkor délelőt 8 órától 11 ig, az ezen hivatal által adandó bejelentéslapokon bejelenteni, illetve bemondani — a kerület, utca, házezám pontos megjelölésével — el ne mulasszák, mivel a mulasztók az 1873. évi XX. t. czikk végrehajtása iránt kiadott utasítás 3 §-a értelmében minden 16 után 20 koronáig terjedhető s a szegényalap javára fordítandó bírsággal fognak büntetni és utólagos bejelentésre köteleztetnek. A bejelentés alól fel vannak mentve: 1. az állami lötenyészte i intézetek lovai; 2. a katonai igazgatás lovai és a tényleg szolgáló katonatisztek azon saját lovai, melyekre szolgálatauk ellátására szükségük van.

*** Egy szélhamoszó letartóztatása.** A híressé vált sámsoni család asszony Dancsó Mihályné Hüse Juliánna ismét beszéltet magáról. Ujra belátogatott Debreczenbe, hanem ezuttal pörüljárt A fufangos asszonyt elhagyta szerencséje s még idejekorán elcsipték és letartóztatták. Azok felől, kiket áldozatul szemelt ki magának, rendesen informáltatja magát, ismeri ügyes-bajos dolgait s azokból igyekszik magának hasznot huzni. Így értesült Király Lajosné Árpád-tér 42. szám alatti lakosnak arról az izenetéről, melyet sámsoni szőlőjében lévő Harsányi István csőznek adott, hogy t. i. a sző őjéhez szükséges trágyát szerezzé be és a földet trágyázza meg. Hüse Julis erről értesülve, rögtön készen volt tervével. — Bejött Debreczenbe, elment Király Lajosnéhoz s ott magát Harsányi leányának adta ki, három koronát csalt ki a gyanutlan asszonytól, kettőt a trágya, egyet meg a munka fejében s mint a ki dolgát jól végezte eltávozott. A so-

rompónál azonban nem csekély meglepetésére két rendőr elfogta. Persze Hüse Julis azzal nem számolt, hogy a két rendőr látta, mikor Király Lajosné házából kilépett, feltűnt nekik az előttük ismert furfangos asszony s mindjárt gondolták, hogy rosszban tőri a fejét. Habozás nélkül betértek a házba, ahol Király Lajosné előadásából meggyőződtek, hogy gyanujok mennyire igaznak bizonyult. Késedelem nélkül utána eredtek és a sorompónál sikerült a ravasz csalót elfogniok. Hüse Julis a rendőrségnél mindent beismert, beismerte azt is, hogy karácsonykor Sztáhmári Józsefné Árpád-tér 33 sz. alatti lakostól hasonló furfanggal két koronát csalt ki. A beismerésben lévő csalónőt a rendőrség letartóztatta és ma átadják a királyi ügyészségnek.

* Jótékonyág a kórházban.

Özv. Tóth Lajosné szül. Balog Eszter dohánygyári munkás súlyos szem bajával ápoltatik kórházunkban, 3 kiskorú gyermeke pedig magukra hagyatva a legnagyobb nélkülözés és nyomorban vannak.

Nevezettnek társnői magok között gyűjtést rendeztek, a melynek eredményét 46 kor. 68 fillért Vanicskó János gyártási felügyelő ur a mai napon azzal a kéréssel adta át, hogy abból betegünk gyermekeinek naponként bizonyos összeget adják élelemre és tüzfára. Midőn ezen nemes kötelességnek szívesen eleget teszek, egyben betegünk nevében köszönetemet nyilvánítom egy a jó szívé adakozóknak, mint Vanicskó ügyelő urnak Debreczen 1902 jan. 20. tisztelettel Wisky Sándor, kórházi gondnok.

* **A jó tanács** Egy az esküvő előtt álló fiatal jegyespár nagy vitába elegyedett azon, hogy a lakás butorzatának berendezése alkalmával egyúttal gyerekágyat vegyenek-e, vagy se!

A vőlegény azt mondta: ha mindent egyszerre vesszünk, olcsóbb; a menyasszony azt mondta: nem biztos...

Mint hogy sok vitakozás után nem tudtak megállapodni, kikérték a község bölcsének tanácsát, a ki ezt felelte:

— Ha nagyobb gondotok nincsen, vásároljatok hármat, legalább majd gyerek hián elajándékozhatjátok a harmadik ágyat a leleczházaknak.

* **A Zsófi asszony büne.** A pálinka kellemetlen szaga messzire érzett a vén Zsófi néni, mikor a rendőrtől kísérvé az ügyeletes elé vezették. A rendőr egy csomag vastag zsinogot tett le az ügyeletes tiszt asztalára, kézzel fogható bizonyítékát annak, hogy Zsófi asszony bűnöse. Zsófi nem is tagadta bűnös voltát, mentségül csak azt hozta fel, hogy szomjas volt, és más kép nem remélt pénzhez jutni, hát lopott. A lopott zsinogot azután Szent-Anna-utcán lévő Rankay féle üzletben akarta értékesíteni egy kupioza pálinkáért, a kereskedő azonban átlátott a szítán és átadta a közelben posztón álló rendőrnek. Zsófi asszonyt lezárták.

* **Parator.** Köszvényt, csusz, rheumát, idegséget, izületi fájdalmakat, párszor használva megszüntet. Ára 70 fillér. Kapható Jóna és Jóna droguerijában. — Debreczen, Kossuth-utca 6.

TÁVIRATOR.

Az aczélkirály bőkezősége.

Budapest, január 22. Swab C. H. aczélkirály délben különvonnattal utazott el a fővárosból. Budapesti rövid tartózkodása alatt bőkezősége szinte forrongást keltett. Már mikor jött, az érsekújvári állomáson százast adott a cigányoknak. Egy budapesti mulatóban kézmosásért tízforintost fizetett. Délelőtt, mikor az új országházat megtekintette, egy ott álldogáló koldusnak száz forintost adott s ahol csak megfordult, mindenfelé bőkezűen osztogatta a jutalmakat.

A magyarok és a horvátok.

Zágráb, január 22. A horvát országgyűlésen ma nagy szenzációt keltett Kovácvics volt zágrábi főispán felszólalása. Beszédében azt mondta:

— A történet bizonyítja, hogy a horvátok a magyar államnak mindég jó polgárai voltak. A horvátok most sem találhatnak jobb szövetségest a magyaroknál. Vagy jobb volna az orosz? Kérdezzék meg a lengyeleket, fiáneket. Sajnálja, hogy a huszadik század elején itt antiszemitaik ülnek, a horvátországi zsidók minden párton teljesítik polgári kötelességüket. Azt pedig nem szabad elfelednünk, hogy a horvát parasztokat 1848-ban a magyar országgyűlés tette szabadokká.

Bányarobbanás.

Murcia, január 21. A mazoni bányákban bányalégrobbanás történt. Hét bányamunkás életét vesztette.

HIREK.

Éjjeli posta.

× **Személyi hírek.** (Éjjeli express tudósítás.) Bécsből táviratozzák: Frigyes főherceg tegnap este Pozsonyból ideérkezett. Ugyancsak tegnap este érkeztek ide Budapestre báró Fejérváry Géza, Plósz Sándor és Hegedűs Sándor miniszterek.

× **Tomkáné a rendőrségen.** (Éjjeli express tudósítás.) Dr. Tomka Samu, az önbetörő orvos özvegyét ma ismét kiballgatták a fővárosi rendőrségen. Tomkáné önként, idézés nélkül jelent meg a vizsgálatot vezető rendőrfogalmazónál s — hír szerint — olyan újabb kijelentéseket tett, a melyek szüveget ismét más irányba terelik.

× **Gyilkos merénylet.** (Éjjeli express tudósítás.) Az éjjel kevés hiba, hogy meg nem ölték Budapestén egy bukott nőt. Tóth Jánosné rendőri felügyelet alatt levő

38 éves asszony ma éjjel arra ébredt fel Fővám-tér 4. számú lakásán, hogy egy vendége több helyen éles késsurásokat ejtett rajta. Minden erejét összeszedve segítségért kiáltott. Mire a szomszédok elhívták hozzá a mentőket, az ismeretlen merénylő kerekét oldott. A nő bevittek a Rókus kórházba. A merénylőt a rendőrség keresi.

× **A borbély bánata.** (Éjjeli express tudósítás.) Bukoro Dusan budapesti huszonkét éves borbélylegény bele szeretett egy züllött nőbe és feleségül akarta venni. Szülei elleneztek ezt a házasságot, a min Bukoro ugy elkeseredett, hogy az éjjel szerelmesének Szerecsen-utca 3. szám alatti lakásán mellbe lötte magát. A leány, a kinek esze ágában sem volt a szerelmes legényt a halálba is követni, elhívatta hozzá a mentőket, a kik a legény sebeit bekötötték és beszállították a Szent Rókus-kórházba. Állapota életveszélyes.

Szerencsétlenség a lakodalmas menetnél.

— Saját tudósítónktól. —

Megrendítő szerencsétlenség történt tegnapielőtt Szénásfaluban az országúton. Jaksá Bálint szénásfalusi lakos — mint nekünk írják — a leányát adta férjhez egy szomszédfalubeli legényhez. Az esküvő még a délelőtti órákban megvolt, a menyasszonyt azonban az ottani szokás szerint csak délután akarták hazavinni a vőlegény házához. Jaksánál nagy lakodalom volt s estefelé megérkezett a vőlegény násznépe is, hogy a menyasszonyt elvigyék.

A lakodalmas népek addig mulattak Jaksánál, míg beesteledett s ekkor indultak el a menyasszonnyal, a kinek a kocsiját nagy nászkíséret követte. Az első kocsiibanült a menyasszony és Habok Eszter nevű kosorusleány, továbbá Mikos József vőfély. A mint a kocsi kiérték a faluból, az első kocsiibanült vőfély elkezdett lövöldözni. A kocsi figyelmeztette a vőfélyt, hogy ne lövöldözzön, mert a lovak ijedősek; de a vőfély nem hallgatott a figyelmeztetésre s éppen akkor sütötte el a pisztolyt, a mikor a kocsi egy magas hegyoldalra vezető országúton haladt keresztül.

A lövéstől megijedt lovak megugrottak s a kocsi magukkal rántották az ut melletti mélyedésbe; a felborult kocsiból a bentülők lezuhantak a mélységbe és a menyasszony a nyakosigolyáját törte ki, a másik leánynak pedig a koponyája repedt meg s a lövöldöző vőfély pedig a hátgerinczét törte el. A szerencsétlenség után a többi kocsi rögtön megállottak és segítségükre siettek a szerencsétleneknek, de a menyasszony rögtön meghalt, a kosorusleány és a vőfély pedig a halállal vívódnak. A násznép a halottmenyasszonnyal visszatért Szénásfaluba, hol a vigáságot gyász váltotta fel.

FARSANGI NAPTÁR.

— Mikor mulat Debreczen? —

Jan. 23-án. A Polgári Kerékpáros-Egyület hangversenye.
 " 25-én. Kereskedők bálja.
 " 26-án. Polgári Kör bálja.
 Február 1-én. Bohóc-estély.
 " 2-án. Iparos-Kör bálja.

- Febr. 5-én. Nőegylet vigestélye.
 " 8-án. Jogász és Tisztviselő-Kör táncestélye.
 " 8-án. Stern József és Testvére kofogár személyzetének táncvigalma a Margit dísztermében.
 " 15-én. Fülér-egylet tea-estélye.
 " 6-án Vasuti altisztek bálja.

Közönség köréből.*

A hatósági állatorvosi állás beszüntetése.

A jog és pénzügyi bizottság határozatához.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Midőn jelen felszólalásom közlésére tisztelettel felkérem a Tekintetes Szerkesztő Urat, előre kell bocsájtanom, hogy nem szándékozom haza beszélni — hogy exáltal ügyemben kedvezőbb elintézés törénjék — hanem azon sokat vitatott állatorvosi állásnak a megszüntetése vagy a főtartása iránti jogosultságát akarom néhány igaz, őszinte szóval támogatni.

Hogy ezen, már több mint egy év óta vajudó ügyben érdemleges, igazságot és megnyugtatót hozó határozat nem történt, azt vagy annak a rovására kell írnom, hogy nem bírnak az intéző erők ennek az ügynek a helyes értelmezésére emelkedni, vagy személyes motivumok izgatják, amelyek természetesen megfosztják a követett iránytól.

Ezen most vitatott állatorvosi állást, az állatorvosok általános államosításánál, már kellett volna államosítani. Ez akkor, roás anyagi érdekeinek az előmozdítása céljából, nem történt meg. A tanács a keblére vett két állami állatorvost, azokat anyagilag és erkölcsileg támogatta és támogatja és ellenem indokolatlanul egy olyan kíméletlen hajtóvadászatot rendezett, amely erkölcsi reputatiomnak ártott.

Midőn arról van szó, hogy ezen állást megszüntessék, ez csak folytatása azon meddő harcoknak, a melyet ellenem már egy év óta rendeznek.

A jog- és pénzügyi bizottság a helyes irányt választotta, midőn ennek az állásnak az államosítását óhajtja. A debreczeni állategészségügyi szolgálat helyes vezetése ezen állás államosítását követeli, de a város saját helyi állategészségügyi teendőinek az elvégzésére szintén helyet foglal magának egy újonnan rendszeresített városi állatorvosi állás. Tehát helytelen és nem volt őszinte az intéző gazdasági bizottságnak azon határozata, hogy ezen állás megszüntendő. Ezen határozat egy oly információnak a hatása alatt született, a mely érdekelt-ségénél fogva, az igazságot és az őszinteséget kizárta.

Végül megjegyzem, hogy azon boszorkány-konyhák főzteitől, ahol nekem mindig valami újat készítenek, én rosszul nem leszek; de ha mégis sikerül valami módon, hogy engem letipornak, hogy ezen igazságos harcban elbukom, akkor én leszek az

* E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

egyetlen, aki sietni fog a diadal hőiséhez, a dicstelenül szerzett cserkoszorút átadni.
 Debreczen, 1902 jan. 22.

Maradtam teljes tisztelettel
 Steiner Jakab.

A tenger fia.

— Regény. —

Angol eredetiből fordította:
 Szebenyei József.

(Folyt.)

— Hiii! — kiáltott Long Jack és keztyűs kezével egy fogásra kiszakította a hal máját, egy üres kosárba dobva azt. — Egy másik kézmozdulat után előkerültek a fej és a belek és az üres hal átcauszott Salters bácsihoz, aki erősen szuszogott. Ismét egy szakításhoz hasonló hang keletkezett és a hal hátcsontja röpült a védfalra, majd maga a hal, fej, belek és csont nélkül belezuhant a sósvizes dézsába, egy pár csepert Harvey bámulattól tátvamaradt szájába frecsenve. Az első kiáltás után az emberek szótlánul dolgoztak. A tőkehal vándorolt kézről-kézre, mintha élne és még mielőtt Harvey csodálkozása eloszlott, a dézsája már megtelt hallal.

— Hányd, kiáltotta Salters bácsi és Harvey hármásával dobálta le őket a lejáró nyíláson.

— Hüü! Csapatostul dobáld! kiáltott fel Dan. Ne szórd széjjel. Salters bácsi a legjobb hasogató a vizeken. Nézd csak, hogy csinálja.

Tényleg, Salters bácsi úgy dolgozott mint egy gép. Mintha holmi folyóirat lapokat vágna fel, pillanatokra kieszámítva. Manuel az előtte fekvő csomó hal fölül görnyedve dolgozott, mint valami szobor, de hosszú karjai szüntelenül kapkodtak a halak után. A kis Penn szakadatlanul dolgozott, de meglátszott rajta, hogy nem győzi erővel. Egyszer kétszer Manuelnek anélkül, hogy megeszakította volna a rendes kapcsolatot ideje akadt, hogy segítsen neki. Egy ízben Manuel felkiáltott, mert beleakadt a keze egy francia horogjába. Ezek a horgok puha fémről készülnek, hogy használat után ismét vissza hajlíthassák; de a tőkehal gyakran elviszi, és máshol akad fenn velük. Ez a sok okoknak egyike, amiért a gloucesteri emberek megvetik a francziákat.

Lenn a hajóteknőben, ahol a durva hal-húst a még durvább sókövekhez dörzsölték, köszörűkövek csiszolásához hasonló hangok, a kések csattogása: „csat-csat” a halfejek repegetése, a lecsapódó májak csapódása és röpülő belek suhogása hallatszott. Felülről, Salters bácsi kezeinek ropogó hangja, amint: „kárrah” a fejeket roppantotta le és az üres halak locsanása, amint sóvizbe zuhantak.

Egy óra elteltével Harvey nyugalomba küldte volna a világot, mert a nedves, friss tőkehal nehezebb, mint gondolta az ember és a folytonos dobálás folytán a háta fájni kezdett. De, most először az életben érezni kezdte, hogy ő is egy része a világ óriási munkás csoportjának. Ez büszkeséggel töltötte el és kitartóan dolgozott tovább.

— Ide-vele! kiáltott Salters bácsi végre. Penn kétszeres erővel dolgozott, kapkodva a halak közt, Manuel hátra dőlt, hogy a derekát rendje hozzá. Long Jack pedig a védfalra támaszkodott. A szakács előkerült, hangtalanul mint egy árnyék, összeszedte t egy csapat hát-csontot és fejet és ismét eltűnt.

— Véres bél, és fej lesz a reggeli, mondá Long Jack az ajkait nyalogatva.

— Ide vele, kiáltott ismét Salters bácsi, hajlított hasogató kését felemelve.

— Nézz a lábod alá Harvey, kiáltott fel Dan és Harvey letekintve, féltucat kését látott maga mögött egy deszkába szurva. Szétszította a kéceket és az eltompultakat átvette.

— Vízet! kiáltott Disko Troop

— A földézet-lyuk ott van, a vödör meg amott, mellette, siess Harvey, kiáltott Dan.

Egy percz alatt visszatért, kezében barna, zavaros vízzel felt vedérel. Olyan íze volt mint a nektárnak és beszédessé tette az ember ket.

— Ezek aztán tőkehalak, mondá Disko. Nem olyan közönséges damaszkuszi jószág Tom Platt. Ezt elmondtam neked minden alkalommal, hogy együtt járjuk a vizeket.

— Már hét esztendeje, mondá közönségesen Tom Platt. Ami jó rakomány, az jó rakomány. Mindig azt hajtottam, hogy van egy jó és egy rossz módja a teher elrakásnak, mondja Tom Platt, aztán így folytatta: Ha te azt látad volna, hogy rakunk mi el négyszáz tonna vasat az —

— Manuel Hiii! sikoltására újra elkezdődött a munka és meg sem állt, míg a hajóteknő üres nem lett. Mihelyt az utolsó hal is a kosárba került, Disko Troop és Salters bácsi a kabinba tértek; Manuel és Long Jack előre húzódtak; Tom Platt pedig ópen annyit várt csak, míg a lejárót félcetolták, aztán ő is pihenni tért. Egy percz múlva már mély horkolást hallott Harvey és üresen bámult Danra és Penre.

— Valamikor jobbhoz voltam szokva Daany, mondá Penn és a szemei majd leragadtak. De kötelességemnek tartom, tisztogatni segíteni.

(Folyt köv.)

SZINLAP.

Ma csütörtökön, „C” bérletben:

Teréz kapitány.

Operette 3 felvonásban.

S Z E M É L Y E K :

Vardanil Márki, ezredes — Szathmáry.
 Teréz, leánya — — — Komlósy.
 Hermine, a márkis huga — Saigeti L.
 Philipp de B-llegarde, kapitány Székely.
 Duve, királyi közjegyző — Sziklay M.
 Sombrero, ezredes — — Nagy Gy.

Holnap pénteken, „A” bérletben:

A PÁHOLY.

Böhözt 3 felvonásban.

Van szerencsém a t. közönség tudomására hozni, miszerint Bécsben a fogászat terén a legújabb módszereket elsajátítottam és egy szakképzett fogtechnikust alkalmaztam.

Fogászati műtermekben készitek

Porzellán (jenkins) arany, amalgam és cement töméseket (Plombeok)

fogtechnikai laboratóriumomban

korona és hidmunkákat, (u. n. szájpaddal nélküli fogakat) csapfogakat, műfogak- és fogsorokat.

Debreczen, 1902.

Med. univ. Dr. Szász Adolf

fogorvos, Széchenyi-utca 1. sz.

Apró hirdetések.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 4 kr., 8 fillér.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Értemes, jómodoru ügy-
nőkök
könnyen terjeszthető vállalathoz keresteinek.
Czím a kiadóban.

Egy jó karban lévő ezimbalom megvételre kerestetik. Czím a kiadóban.

Jó karban lévő ház Nyil utca 31. sz. a.
eladó. Értekezhetni ugyanott.

„Fiatallány” levele van a kívánt helyen.

Női- és férfi-ruhát a legjutányosabbban tisztít és javít Elek András Egyháztér 3.

Keresek május 1-re öt szoba és mellék helyiségekben álló lakást. Ajánlatokat kérem: Miskolczy Lajos, Piacz-u 71. címre.

Mehésztársak levele van a kiadóhivatalban.

Egy jégverem bárbe kiadó. —
Értekezhetni:
Hunyadi-utca 7. szám alatt, a tulajdonossal.

Köhögésnél legjobb a Dr. Burger Borsy-főle **Pemetefü cukorka**
Kapható Borsy-cukrázdőben és Józsa és Józsa urak üzletében. 1 doboz 20 fillér.

Halak és sajtok minden minőségben állandóan friss, kapható Czeglédy és Polgárnál.

Kiadó a Péterfia utcai 83 számú ház és egész udvar május 1. től
Értekezhetni a 81 szám alatt lakó tulajdonossal.

Hentes-üzlet jó helyen — jó forgalommal eladó.
Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Kiadó bolthelyiség.

A takaré- és hitelintézet csapó-utcai 4. sz. házában egy nagy bolthelyiség kiadó. Értekezhetni a vezérigazgatóval.

Egy esetleg két ur részére azonnal kiadó, e-inosen butorozott, egymásból nyíló két utcai szoba. Szent-Anna-utca 43. sz.

Legmodernebbül felszerelt hét szobás ur-lakás augusztustól kiadó. Értekezhetni: Lőkövits ékszerésznél.

A timár-társulat tagjai az iparukhoz és házi szükségleteikhez szükséges mézesre pályázatot hirdetnek, a pályázni akarók ajánlatukat az ár megnevezésével, február 5-ikéig társulati elnökhöz Péterfia-utca 36. szám adják be.

1902. május 1-sőtől egész udvar kiadó. a Posti-utca 13. szám, áll 4 szoba, konyha, kamara, istálló, fűszinből. —
Értekezhetni: Bégány-korcsmában.

1898. évi termésü tisztán kezelt Magyarádi bort, Literenként 40 krért ajánl. Bán Kálmán, Egyháztér.

Jeles irónk „Jókai”

nevét viselő utcában, 16. számú házban lakik

Kiss Gusztáv
arczképfestő,

kit tíz évi külföldi tanulmányozása után a honvágy hazahozott szülőföldére és itthon tartózkodik f. év ápril. 15-ig s ezen idő alatt elfogad megrendeléseket igen szerény díjazás mellett.

Fénykép után életnagyságu mellkép művészies kivitelben, kretarajz 4 frt.

Olajfestmény 20 frt.
Műve (gy nagyobb szabásu női arczkép) megtekinthető

Varga és Flaschner

butorokereskedők kirakatában.
Piacz-utca 44. Ufalussy-ház.)

Új hentes-üzlet megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy

Szent-Anna-utca 6. sz. a.
(Zivuska-báz) a mai kornak megfelelő

hentes csemegeáru-üzletet nyitottam.

Hol naponta állandóan friss sertés-hus, friss- és füstölt kolbász, friss tepertő, zsirnakvaló, friss szalonna és hár, sonka, **Debreczeni, Kassal- és Prágai nyers és főtt állapotban, virsli, szalvaládé- és pariser.** Szóval mindenféle hentes-árukat a legizletesebben készítve, a legolcsóbb napi árak mellett kaphatók. Figyelmes kiszolgálást biztosítok.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradok tisztelettel:

RÁCZ MIHÁLY,
hentes-mester.

Kaszanyitzky Endre

Debreczenben, Piacz-utca 57

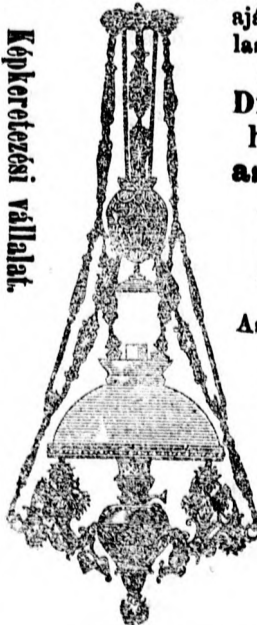
ajánlja a legnagyobb választékban és a legjutányosabb árak mellett **Ditmár, Brünner és hazai gyártmányu asztali és függő**

lámpákat,

Astral, Meteor-, Apolló-, Caoda-, nap-, villám, petróleum- és szesz Auer-gás égőkkel Ugyesintén porcellán s angol fanyongétkészítő-, théa-, kávé-, mocca- és mosdó, valamint mindennemű asztali, cagnac és liqueurös üveg készleteket, majolica bronz és china ezüst

ujdonságokat.
Vidéki megrendelések pontosan és gyorsanteljesítettnek.

Árjegyzékkel kívánatra bórmentve szolgál.

Köpkerekesi vállalat.

Ércezőntöde- és kútfuró-vállalat átvétel.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **Simonffy-utca 15. sz. alatt levő,**

érczőntöde és kútfuró-vállalatot,

amely 73 év óta fennáll, édes apámtól

FÜVESSY BERTALANTÓL 1902 január hó 1-én átvettem s azt saját nevem alatt tovább vezetek.

Ajánlom saját készítményű **kútszivattyuimat 3 évi jótállással.**

Jövizü kútk furását helyben és vidéken gyorsan és a legjutányosabban jótállás mellett.

Szives pártfogást kér, tisztelettel:
Füvessy Lajos.

Valódi Moskvai Karaván teak,
Valóti Moskvai „Popoff”,
Valódi Jamaika-rum,
Valódi francia Pezsgők,
Valódi francia likőrök,
Valódi francia Cognac,
Kitünő magyar Cognac,
Kitünő magyar Tokaji-Asszuk,
Kitünő magyar peccsenye-borok,
Kitünő magyar asztali-borok,
Kitünő magyar Tea-sütemények,
Kitünő magyar Cukorka-speciálitások

KONTSEK GÉZA

ujonnan berendezett üzletében,
KOSSUTH-UTCZA 7.
Ur nagy fűszer-árjegyzék kívánatra ingyen.

Élő-virág üzlet.

Van szerencsénk a n. é. közönséget tudatni, hogy a főpiacon, (nagy tözsde mellett) lévő

virág-üzletünkben

állandóan friss vágásu
élő-virág

áll a virágkedvelő-közönség rendelkezésére. Csokrok, koszoruk, mindenféle virág-munkák a legújabb divat szerint rendkívül jutányos árak mellett kaphatók.

Tisztelettel:
FARKAS és HARABULA
műkertészek.

Vidékre gyors és pontos kiszolgálás biztosítottatik.

Kónya László

órák Debreczen, Kossuth-utca
Városház-épület,

Ajánlja a mai kor igényeinek megfelelő szolid berendezésü

óra üzletét és órajavító műhelyét.

Mindennemű órák javítását és átalakítását gyorsan és jutányos árak mellett.

Régi arany és ezüst tárgyakat, vagy lezmagasabb árért beváltok vagy becserelek.